

การสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการไปยังเยาวชน
เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Communicating the Identity of Wat Bua Roi Bang Sao Thong District

Samut Prakan Province to Youth to Promote Cultural Tourism

พันธุรวี ณ ลำพูน*, วรียา ภัทรภิญโญพงศ์, อัญชลี สมใจ, สรिता ศรีสุวรรณ, บงกช เดชมิตร

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

*Email : daopanrawee@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยแบบผสมวิธีเพื่อศึกษาวิธีการสื่อสารอัตลักษณ์และนำเสนอแนวทางการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ไปยังเยาวชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประชากรของการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับเยาวชนคือ ครูโรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 5 คน 2) ประชากรผู้ได้รับการถ่ายทอดความรู้ข้อมูลอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 18 คน เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม เพื่อหาวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับเยาวชน 2) แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการสื่อสาร 3) แบบสอบถามความพึงพอใจหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสาร การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจจากการรับรู้อัตลักษณ์ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย และการเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อน-หลัง ด้วยสถิติ t-test ผลการศึกษาพบว่า 1. เยาวชนมีความรู้เพิ่มขึ้นด้วยวิธีการสื่อสารผ่านสื่อทั้ง 3 รูปแบบ คือ สื่อวิดีโอ สื่อแผ่นป้าย และผู้นำชม 2. รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับเยาวชนในงานวิจัยนี้ คือ การสื่อสารด้วยการนำชม รองลงมาคือสื่อแผ่นป้ายและสื่อวิดีโอตามลำดับ

คำสำคัญ : การสื่อสารอัตลักษณ์ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เยาวชน วัดบัวโรย

Abstract

This research was qualitative and quantitative research aims to study communication methods of the identity of Wat Bua Roi, Bang Sao Thong District, Samut Prakan Province and suggest guidelines for communicating the identity to youth to promote cultural tourism. The subjects of this research were 1) 5 teachers from Wat Bua Roi School as keyman for appropriate communication methods for youth; 2) 18 students in Prathomsuksa 5, academic year 2020 at Wat Bua Roi School. The tools used in the research consisted of 1) a questionnaire used in focus group discussions to find appropriate communication methods for youth. 2) a pre and posttest to test the knowledge before and after communicating about the identity of Wat Bua Roi; 3) a satisfaction questionnaire after participating in communication activities. Descriptive statistics were used to analyze the level of satisfaction from the identity perception of the students who participated in

the identity communication activities of Wat Bua Roi and comparing test scores before and after with t-test statistics. The results of this research were as follows; 1) The youth gained more knowledge by means of communicating the identity of Wat Buaroi through 3 forms of media: video media, board media, and tour guides. 2) The appropriate method for the youth in the sample group is communication by tour guides. Followed by the board media and video media respectively.

Keywords : Identity communication, Cultural Tourism, Youth, Wat Bua Roi

บทนำ

อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ทำให้แต่ละสถานที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว และถูกใช้ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชม ด้วยสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างในแต่ละพื้นที่ทำให้อัตลักษณ์ของแต่ละชุมชนมีความน่าสนใจและกลายเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญ อภิญญา เฟื่องฟูสกุล (2546, น.16) ได้กล่าวว่า “อัตลักษณ์” หมายถึงคุณลักษณะเฉพาะตัวซึ่งบ่งชี้ถึงคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล สังคม ชุมชนหรือประเทศนั้น ๆ อาจรวมถึง เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมท้องถิ่น และศาสนา ฯลฯ ซึ่งมีคุณลักษณะแตกต่างจากสังคมอื่น ๆ หรือเป็นลักษณะที่ไม่เหมือนกับของคนอื่นๆ อัตลักษณ์ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือหรือกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะตัวหรือจุดเด่นเฉพาะคน บุคคล องค์กรหรือสถานที่เพื่อให้เป็นที่รู้จักและดึงดูดความสนใจจากกลุ่มเป้าหมาย (เบญจวรรณ สุพันธ์ทอง, 2555)

วัดบัวโรยตั้งอยู่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน และมีสิ่งปลูกสร้างที่ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ จากการศึกษาในงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาอัตลักษณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” โดยพันธุ์วี ณ ลำพูน และคณะ, 2565 พบว่า วัดบัวโรยมีอัตลักษณ์ที่ควรส่งเสริมให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่าและพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสามารถนำอัตลักษณ์ไปใช้สื่อสารนำเสนอผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยทั้งในกลุ่มของชาวบ้าน และนักท่องเที่ยว โดยอัตลักษณ์ที่ค้นพบจากการศึกษาแบ่งออกเป็น 1) อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ (Historical Significance) ได้แก่ หลวงพ่อเพชร 2) อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์หรือความงาม (Aesthetic Significance) ได้แก่ ความสวยงามของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัดบัวโรย 3) อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสังคม (Social Significance) ได้แก่ งานประจำปีวัดบัวโรย (กิจกรรมสักการะหลวงพ่อเพชร และงานฉลองพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย) และ 4) อัตลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Significance) ได้แก่ วิถีชีวิตริมคลองบางเสาธงที่ติดกับวัดบัวโรย จากอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมดังกล่าวสามารถส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่สามารถเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของประเทศไทย การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมุ่งเน้นการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อให้ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และได้รับความรู้จากการศึกษาความเชื่อ ความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว ในยุคปัจจุบัน การแข่งขันในตลาดโลกได้ให้ความสำคัญในการ

นำเอาวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งในตัวผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตนจำหน่ายเพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง ซึ่งสอดคล้องกับกระแสเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) (พันธุ์วิ ฒ ลำพูน และคณะ, 2565) ซึ่งการสื่อสารที่ถูกต้องจะช่วยส่งเสริมให้การท่องเที่ยววัฒนธรรมในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสื่อสารมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะการสื่อสารเปรียบเสมือนตัวกลางในการเชื่อมโยงปรากฏการณ์ทางสังคม และมีบทบาทในการกระตุ้นให้กลุ่มบุคคลในระดับสังคมหรือชุมชนที่มีการจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดการรวมตัวกัน เกิดจิตสำนึก ความสามัคคี และความเข้าใจที่ตรงกันต่อประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยว จนสามารถประสานความร่วมมือ ร่วมใจ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อันนำมาสู่การพัฒนาความเป็นชุมชนเข้มแข็ง และพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนได้อย่างยั่งยืน (กาญจนา แก้วเทพ, 2551)

“เยาวชน” เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การเมือง หรืออาจกล่าวได้ว่าอนาคตของชาติขึ้นอยู่กับศักยภาพและความสามารถของเยาวชน การที่จะพัฒนาประเทศให้ได้ผลอย่างแท้จริงควรพัฒนาคนเป็นหลักและเริ่มจากการพัฒนาเยาวชนเป็นอันดับแรก (พัฒนา สุขประเสริฐ, 2542) ดังที่ ศศโสฬส จิตรวานิชกุล (2560) ได้กล่าวว่าเด็กและเยาวชนถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในงานสื่อสารเพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคม การที่เยาวชนได้เรียนรู้ผ่านการสื่อสารเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย ซึ่งถือเป็นสถานที่ทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชุมชน นอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตัวเยาวชนแล้ว ยังอาจสร้างความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) นำไปสู่ความรักและความภาคภูมิใจต่อชุมชนของตน สามารถต่อยอดในงานอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนของตนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการไปยังเยาวชน เพื่อส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
2. เพื่อเสนอแนวทางการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการไปยังเยาวชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

บททวนวรรณกรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวที่นำเอาวัฒนธรรม ความเป็นอยู่วิถีชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะในแต่ละท้องถิ่นเป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยววัฒนธรรมไว้ว่า การเดินทางของผู้คนหรือกลุ่มคนจากสถานที่อยู่ประจำไปยังท้องถิ่นอื่น เพื่อชื่นชมกับเอกลักษณ์ความงามทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนอื่น ทั้งนี้จะต้องเคารพในวัฒนธรรมของกันและกันเพื่อก่อให้เกิดมิตรภาพ ความรู้ ความเข้าใจ และความซาบซึ้งตรึงใจในวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ โดยนักท่องเที่ยวมักให้ความสนใจในสถานที่ๆ มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม พวงชมพู ไชยอาลา แสงรุ่ง เรื่องโรจน์ (2559) ทำการศึกษาเรื่องอัตลักษณ์และการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านสระบัว พบว่าอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญมากในการทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นมีจุดขายที่ไม่เหมือนใครและเกิดอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเอง แนวทางการศึกษาอัตลักษณ์และการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้ผลดังนี้ 1. การสื่อสารภายในชุมชน ควรมีบทบาทในการเป็นกลไกให้ชุมชนจัดการทรัพยากรและ

บทบาทในการประกอบสร้าง อัตลักษณ์ให้ชุมชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้ามาบริหารจัดการท่องเที่ยวและมีความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชุมชน โดยการจัดป๋ายนิทรรศการ สื่อวิทยุชุมชน และการสื่อสารระหว่างบุคคล

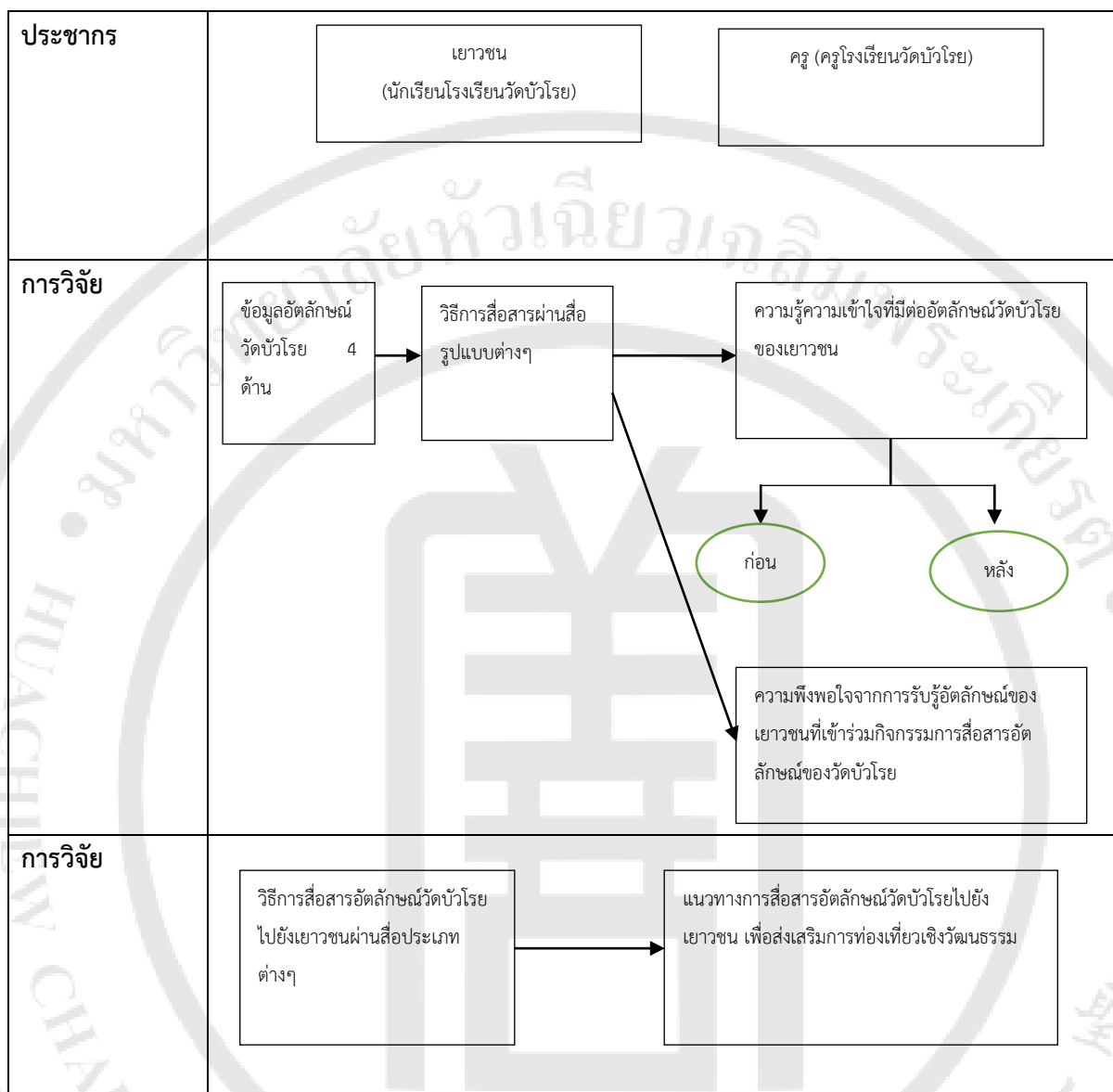
2. การสื่อสารภายนอกชุมชน โดยใช้การสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นสื่อที่ง่ายต่อการเข้าถึง เช่นเดียวกับงานวิจัยของเบญจวรรณ สุพรรณอ่างทอง (2555) ศึกษาเรื่องการใช้อัตลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดอุดรธานี พบว่าการใช้สื่อบุคคลในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่การท่องเที่ยวของจังหวัดอุดรธานีโดยใช้สื่อบุคคลมีศักยภาพมากที่สุด ซึ่งสุรพงษ์ โสธนะเสถียร(2560) กล่าวว่า การสื่อสารจะประสบความสำเร็จได้อยู่ที่การเลือกใช้สื่อให้สนองต่อการทำหน้าที่ในการสื่อสาร เหนือในการเลือกใช้สื่อจึงเป็นปัจจัยเข้าที่ต้องคำนึงถึงถึงก่อนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติงานจริง เหนือในการเลือกสื่อไม่ว่าจะเลือกซื้อหรือว่าเลือกใช้จะประกอบด้วย 3 ลักษณะ ได้แก่ งบประมาณและค่าใช้จ่าย เทคโนโลยีการสื่อสาร กับประโยชน์และพฤติกรรมการใช้ และ กฤษณัท แสนทวี และคณะ (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้สื่ออัตลักษณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของชุมชนเชิงของและพบว่าการสื่อสารอัตลักษณ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ชาวบ้านในชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจ โดยสามารถใช้รูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมองว่าเยาวชนภายในชุมชนเป็นกำลังขับเคลื่อนที่สำคัญในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและจะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอีกทั้งยังปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ในพื้นที่วัดบัวโรยได้อย่างยั่งยืน ดังที่สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (มปป.) ได้กล่าวว่าการพัฒนาเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น มุ่งเน้นให้เยาวชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนา การเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ให้กับเยาวชนในการอนุรักษ์ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น เยาวชนที่สนใจการพัฒนา OTOP ทำให้เกิดการเรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาที่จะต้องอนุรักษ์ไว้รวมทั้งมีองค์ความรู้ในอาชีพสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองครอบครัว และเรียนรู้การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดความรัก ความสามัคคี การทำงานเป็นทีม การเอื้อเฟื้อ มีระเบียบวินัย อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข สอดคล้องกับการปลูกฝังให้เยาวชนในชาติอยู่ร่วมกันอย่าง สงบ สันติ สามัคคี

สมมติฐาน

สมมติฐาน 1: ความรู้ ความเข้าใจของเยาวชนที่มีต่ออัตลักษณ์ของวัดบัวโรยหลังการสื่อสารข้อมูลอัตลักษณ์วัดบัวโรยสูงกว่าก่อนการสื่อสาร

สมมติฐาน 2: วิธีการสื่อสารส่งผลความพึงพอใจจากการรับรู้อัตลักษณ์ของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนด้วยการศึกษาและสื่อสารอัตลักษณ์ของชุมชน : กรณีศึกษาวัดบัวโรย อ.บางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (งานวิจัยแบบผสมวิธี) เพื่อศึกษาวิธีการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ และนำเสนอแนวทางการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ไปยังเยาวชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาจากประชากรทั้งหมด โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ได้แก่ ครูโรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 5 คน ซึ่ง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและทักษะ เป็นครูผู้รับผิดชอบการเรียนการสอน และมีความสามารถด้านการสื่อสารกับกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรย ครูโรงเรียนวัดบัวโรยเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม ประเด็นที่เกี่ยวกับวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมในการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรยเพื่อ

ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปยังอีกกลุ่มประชากรซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 20 คน (แต่ในวันเก็บข้อมูลมีจำนวนนักเรียน 18 คน เนื่องจากขาดเรียน 2 คน) เนื่องจากงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้และธำรงรักษาอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยซึ่งถือเป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน จึงดำเนินการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรย ถ่ายทอดความรู้และข้อมูลทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย เพื่อสร้างความรู้สึกการเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) นำไปสู่ความรักและความภาคภูมิใจต่อชุมชนของตน และเพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัยภายใต้โครงการชุดเดียวกัน เรื่อง “แนวทางพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย” ของอาจารย์นริศรา เกตุวัลห์ (2563) ที่มีประชากรในงานวิจัยคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรยเช่นเดียวกัน โดยนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ข้อมูลอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย ผ่านสื่อการชมคลิปวิดีโอ การนำชม และสื่อแผ่นป้าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบแนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยตั้งคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อค้นหาวิธีการสื่อสารอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ 2) แบบทดสอบความรู้เรื่องอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยก่อนการสื่อสารข้อมูลอัตลักษณ์วัดบัวโรย และทำการตรวจเช็คให้คะแนน จากนั้นจัดกิจกรรมสื่อสารข้อมูลอัตลักษณ์วัดบัวโรยผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ สื่อวิดีโอ ผู้นำชม และแผ่นป้าย และทำการสอบวัดความรู้อีกครั้งด้วยข้อสอบฉบับเดิม 3) แบบสอบถามความพึงพอใจหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจหลังจากการรับรู้อัตลักษณ์ที่ได้สื่อสาร แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสื่อวิดีโอ ด้านสื่อแผ่นป้าย ด้านผู้นำชม และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.7

การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจจากการรับรู้อัตลักษณ์ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย การหาค่าความสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างคะแนนก่อนทดสอบและคะแนนหลังทดสอบของนักเรียน และการเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อน-หลัง ด้วยสถิติ t-test

การทดสอบสมมติฐาน 1: ความรู้ ความเข้าใจของเยาวชนที่มีต่ออัตลักษณ์ของวัดบัวโรยหลังการสื่อสารข้อมูลอัตลักษณ์วัดบัวโรยสูงกว่าก่อนการสื่อสาร ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเมื่อได้รับความรู้ความเข้าใจในอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยววัดบัวโรยแล้วนักเรียนมีคะแนนหลังทดสอบเพิ่มสูงขึ้น

การทดสอบสมมติฐาน 2: วิธีการสื่อสารส่งผลความพึงพอใจจากการรับรู้อัตลักษณ์ของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย พบว่าวิธีการสื่อสารผ่านสื่อ 3 รูปแบบ ได้แก่ ด้านการชมสื่อวิดีโอความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สื่อแผ่นป้าย และผู้นำชมส่งผลต่อความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

1. **วิธีการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการไปยังเยาวชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม** จากข้อมูลงานวิจัยการศึกษาอัตลักษณ์และการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาวัดบัวโรย (พันธุ์วี ณ ลำพูน, วริยา ภัทรภิญโญพงศ์, อัญชลี สมใจ, บงกช เดชมิตร และ สรिता ศรีสุวรรณ, 2565) พบว่าอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย ได้แก่ 1) อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ (Historical Significance) ได้แก่ หลวงพ่อเพชร 2) อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์หรือความงาม (Aesthetic Significance) ได้แก่ ความสวยงามของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัดบัวโรย 3) อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสังคม (Social Significance) ได้แก่ งานประจำปีวัดบัวโรย (กิจกรรมสักการะหลวงพ่อเพชร และงานฉลองพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย) และ 4) อัตลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Significance) ได้แก่ วิถีชีวิตริมคลองบางเสาธงที่ติดกับวัดบัวโรย หลังจัดทำประเด็นการสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูโรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 5 คน ซึ่ง ประเด็นเกี่ยวกับวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมในการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับเยาวชน พบว่า วิธีที่เหมาะสมกับพื้นที่ท่องเที่ยว และ นักเรียนวัยนี้ มี 3 วิธีคือ การใช้วิดีโอ การใช้แผ่นป้ายและการพาเดินชม จึงนำมาซึ่งวิธีการสื่อสารผ่านสื่อ 3 รูปแบบคือ สื่อคลิปวิดีโอ สื่อป้าย และสื่อผู้นำชม

1.1. **ด้านสื่อวิดีโอ นำเสนอด้วยภาพเคลื่อนไหวและเสียง** ในการจัดทำสื่อวิดีโอนั้น ได้มีการบูรณาการกับรายวิชาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในหลักสูตรการท่องเที่ยว สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการนำข้อมูลอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย ให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ได้ศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย ก่อนลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้ในสถานที่จริงที่วัดบัวโรย และจัดแบ่งนักศึกษาเป็น 3 กลุ่มและให้จัดทำสื่อวิดีโอนำเสนออัตลักษณ์ของวัดบัวโรย โดยเนื้อหาภายในสื่อวิดีโอนั้นประกอบด้วย ประวัติความเป็นมา สิ่งปลูกสร้างสำคัญ ภายในวัดบัวโรย รวมไปถึงสภาพแวดล้อมภายในบริเวณวัดและโดยรอบ จากนั้นนำไปติดต่อส่งให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและทีมวิจัยเพื่อพิจารณาคลิปวิดีโอที่มีเนื้อหาครบถ้วน ถูกต้องและเหมาะสม และนำไปถ่ายทอดให้กลุ่มเยาวชนเป้าหมาย และมีการอัปโหลดสู่สื่อสาธารณะ Youtube ตามที่อยู่ดังนี้ <https://www.youtube.com/watch?v=CLX8s5zlk9w&t=21s>

1.2. **ด้านสื่อแผ่นป้ายพร้อม QR Code** ในการจัดทำสื่อแผ่นป้ายนั้น ได้มีการบูรณาการกับรายวิชาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในหลักสูตรการท่องเที่ยว สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาอัตลักษณ์ ให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ได้ศึกษาและความเข้าใจ ก่อนลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้ในสถานที่จริงที่วัดบัวโรย และจัดแบ่งนักศึกษาเป็น 3 กลุ่มและให้จัดทำสื่อแผ่นป้ายสำหรับติดตั้งบริเวณจุดสำคัญภายในวัดบัวโรย ซึ่งในการจัดทำสื่อแผ่นป้าย มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสื่อความหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านข้อมูลให้กับเยาวชน รวมถึงนักท่องเที่ยวและพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาในบริเวณวัดและประสงค์จะรับทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย ซึ่งประกอบด้วยสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิ่งปลูกสร้างที่สำคัญภายในวัด ได้แก่ พระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย หลวงพ่อเพชร พระอุโบสถ พิพิธภัณฑสถาน และต้นเสด็จ ซึ่งบนป้ายจะประกอบไปด้วยรูปภาพและข้อมูล และสามารถศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดโดยการสแกนผ่าน QR Code ที่ได้จัดทำขึ้น

1.3. **ด้านผู้นำชม** ในการนำชม ได้บูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนในรายวิชาการจัดการงานมัคคุเทศก์

ในหลักสูตรการท่องเที่ยว สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ได้ศึกษาและทำความเข้าใจ ก่อนลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้ในสถานที่จริงที่วัดบัวโรย จากนั้นให้ทดสอบการนำชมกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อให้อาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกตัวแทนมาทั้งสิ้น 5 คน แล้วจึงให้ตัวแทน 5 คนดังกล่าวแบ่งกระจายเป็น 5 จุดข้อมูล คือ จุดที่หนึ่งบริเวณด้านหน้าวัด เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวัดบัวโรยและกิจกรรมของวัดบัวโรย จุดที่สองบริเวณมหาเจดีย์ศรีบัวโรย เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับพระเจดีย์และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในพระเจดีย์ จุดที่สามบริเวณพระอุโบสถ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับพระอุโบสถ จิตรกรรมฝาผนัง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานภายในพระอุโบสถและข้อมูลเกี่ยวกับต้นเสตือที่อยู่บริเวณหน้าพระอุโบสถ จุดที่สี่บริเวณพิพิธภัณฑวัดบัวโรย เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑและสิ่งของภายในพิพิธภัณฑ จุดที่ห้าบริเวณท่าเรือของวัดบัวโรย เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนียภาพโดยรอบทั้งภายในและภายนอกของวัดบัวโรย ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับข้อมูลอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยอย่างครบถ้วนในการปฏิบัติการบรรยายนำชมให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 18 คนนั้น จึงได้แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน และเวียนรับฟังข้อมูลจนครบทุกจุด ซึ่งระหว่างการนำชมนักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเที่ยวชมและทำกิจกรรมที่วัดบัวโรยก่อนหน้านี้ และมีการตอบคำถามของผู้นำชมเพื่อทบทวนความเข้าใจในทุกจุดให้ข้อมูลด้วย

1.4 การทดสอบความรู้เรื่องอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย เพื่อให้ทราบถึงความรู้ ความเข้าใจที่มีต่ออัตลักษณ์ของวัดบัวโรยทั้งก่อนการสื่อสารข้อมูลอัตลักษณ์วัดบัวโรย และทำการตรวจเช็คให้คะแนน และหลังจัดกิจกรรมสื่อสารข้อมูลอัตลักษณ์วัดบัวโรยผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ สื่อวีดีโอ ผู้นำชม และแผ่นป้าย ทำการสอบวัดความรู้อีกครั้งด้วยข้อสอบฉบับเดิม และได้นำเสนอข้อมูลทั่วไปและผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนก่อนและหลังทดสอบความรู้ความเข้าใจในอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของวัดบัวโรย โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดบัวโรย

จำนวนนักเรียน	ค่าคะแนน (20 คะแนน)		ค่าเฉลี่ยคะแนนสอบ		ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน			
	Pre-test	Post-test	Pre-test	Post-test	Pre-test	Post-test		
	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด				
18	4	14	10	18	7.83	14.06	3.073	2.485

จากตารางที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดบัวโรย ได้ทำการทดสอบความรู้ความเข้าใจในอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของวัดบัวโรย จำนวน 18 คน ก่อนที่วิทยากรจะให้ความรู้ ซึ่งแบบทดสอบคะแนนเต็ม 20 คะแนน นักเรียนได้คะแนนต่ำสุด 4 คะแนน คะแนนสูงสุด 14 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนก่อนที่จะได้รับความรู้ 7.83 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.073) ส่วนหลังจากที่นักเรียนได้รับความรู้จากวิทยากรแล้วทำการทดสอบอีกครั้งหนึ่ง นักเรียนได้คะแนนต่ำสุด 10 คะแนน คะแนนสูงสุด 18 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนทั้งหมดหลังจากที่ได้รับความรู้จากวิทยากรมีคะแนนสูงขึ้นคือ 14.06 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.485)

ตารางที่ 2 แสดงค่าสถิติ Paired Samples t-test ในการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนและหลังการได้รับความรู้ความเข้าใจในอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยววัดบัวโรย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดบัวโรย

	Paired Differences	Mean	SD	Std.	95% C.I. for a		t	df	Sig. (2-tailed)
					Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	pretest - posttest	-6.222	2.602	.613	-7.516	-4.928	-10.145	17	.000

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสถิติ t มีค่า -10.145 ค่า Sig. (2-tailed) มีค่า $.000$ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงให้เห็นว่าคะแนนทดสอบก่อนและหลังที่ได้รับความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนวัดบัวโรย

1.5 ความพึงพอใจของเยาวชนจากการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านสื่อวิดีโอ

ตารางที่ 3 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความพึงพอใจหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านสื่อวิดีโอ

สื่อวิดีโอ	\bar{x}	SD	แปลผล	CV	Sk	Ku
1. เนื้อหาของสื่อวิดีโอที่น่าสนใจ	4.15	.813	มาก	.20	-.296	-1.399
2. เนื้อหาของสื่อวิดีโอที่น่าสนใจได้เข้าใจง่าย	4.10	.912	มาก	.22	-.676	-.347
3. ภาพประกอบในสื่อวิดีโอมีความสวยงาม	4.35	.745	มากที่สุด	.17	-.697	-.762
4. ระยะเวลาของวิดีโอมีความเหมาะสม	4.10	.912	มาก	.22	-.213	-1.852
รวม	4.18	.545	มาก	.11	.258	-1.110

ด้านการชมสื่อวิดีโอของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรยนั้น จากการศึกษพบว่า สื่อวิดีโอโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าสถิติพื้นฐานความพึงพอใจหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนในด้านนี้อยู่ในระดับมาก สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ ได้แก่ ภาพประกอบในสื่อวิดีโอมีความสวยงาม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.35$) รองลงมาคือ

เนื้อหาของสื่อวีดิโอที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.15$) และน้อยที่สุด คือ เนื้อหาของสื่อวีดิโอที่น่าสนใจได้ง่าย และระยะเวลาของวิดีโอมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.10$) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.745 ถึง 0.912 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1.25

ด้านสื่อแผ่นป้าย

ตารางที่ 4 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความพึงพอใจหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านสื่อแผ่นป้าย

สื่อแผ่นป้าย	\bar{x}	SD	แปลผล	CV	Sk	Ku
1. สื่อแผ่นป้ายมีความน่าสนใจ	4.35	.745	มากที่สุด	.17	-.697	-.762
2. สื่อแผ่นป้ายมีความสวยงาม	4.50	.761	มากที่สุด	.17	-1.195	-.037
3. สื่อแผ่นป้ายมีตัวอักษรที่ชัดเจน อ่านง่าย	4.15	.933	มาก	.22	-.756	-.391
4. สื่อแผ่นป้ายมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย	4.05	.887	มาก	.22	-.104	-1.786
รวม	4.26	.641	มากที่สุด	.14	-.311	-1.219

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อแผ่นป้ายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรยนั้น จากการศึกษาพบว่า ด้านสื่อแผ่นป้ายโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าสถิติพื้นฐานความพึงพอใจ หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนในด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ ได้แก่ สื่อแผ่นป้ายมีความสวยงาม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.50$) รองลงมาคือ สื่อแผ่นป้ายมีความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.35$) สื่อแผ่นป้ายมีตัวอักษรที่ชัดเจน อ่านง่าย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.15$) และน้อยที่สุด คือ สื่อแผ่นป้ายมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.05$) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.745 ถึง 0.933 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1.25

ด้านผู้นำชม

ตารางที่ 5 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความพึงพอใจหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านผู้นำชม

ผู้นำชม	\bar{x}	SD	แปลผล	CV	Sk	Ku
1. ผู้นำชมมีวิธีการนำชมที่น่าสนใจ	4.80	.523	มากที่สุด	.11	-2.745	7.401
2. ผู้นำชมถ่ายทอดข้อมูลได้เข้าใจง่าย	4.50	.607	มากที่สุด	.13	-.785	-.213
3. ระยะเวลาในการนำชมมีความเหมาะสม	4.25	.786	มากที่สุด	.19	-.496	-1.152
รวม	4.52	.397	มากที่สุด	.11	-.235	-1.485

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำชมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรยนั้น จากการศึกษาพบว่า ด้านผู้นำชมโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าสถิติพื้นฐานความพึงพอใจ หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนในด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ ได้แก่ ผู้นำชมมีวิธีการนำชมที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย

สูงสุด ($\bar{x} = 4.80$) รองลงมาคือ ผู้นำชมถ่ายทอดข้อมูลได้เข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.50$) และน้อยที่สุด คือ ระยะเวลาในการนำชมมีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.25$) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.523 ถึง 0.786 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1.25

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

ตารางที่ 6 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความพึงพอใจหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

การเข้าร่วมกิจกรรม	\bar{x}	SD	แปลผล	CV	Sk	Ku
1. การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้นักเรียนทราบข้อมูลของวัดบัวโรยมากยิ่งขึ้น	4.75	.444	มากที่สุด	.09	-1.251	-.497
2. การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในชุมชนมากยิ่งขึ้น	4.50	.827	มากที่สุด	.18	-1.860	3.443
3. กิจกรรมช่วยส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวให้แก่วัดบัวโรย	4.30	.733	มากที่สุด	.17	-.553	-.834
4. นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับวัดบัวโรยไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้	4.35	.875	มากที่สุด	.20	-1.321	1.289
5. นักเรียนมีส่วนในการส่งเสริมให้วัดบัวโรยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมได้	4.35	.813	มากที่สุด	.19	-.766	-1.002
รวม	4.45	.494	มากที่สุด	.11	-.366	-1.111

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมในภาพรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรยนั้น จากการศึกษาพบว่า ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าสถิติพื้นฐานความพึงพอใจหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนในด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้นักเรียนทราบข้อมูลของวัดบัวโรยมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.75$) รองลงมาคือ การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในชุมชนมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.50$) และน้อยที่สุด คือ กิจกรรมช่วยส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวให้แก่วัดบัวโรย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.30$) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.444 ถึง 0.875 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1.25

2. แนวทางการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรยไปยังเยาวชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากผลการศึกษาทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณสามารถสรุปแนวทางทางการสื่อสารอัตลักษณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาวัดบัวโรย ดังนี้ 1) ด้านเนื้อหาในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ อัตลักษณ์ของวัดบัวโรยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) อัตลักษณ์ของวัดบัวโรยด้านประวัติศาสตร์ (Historical Significance) ได้แก่ หลวงพ่อเพชร 2) อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์หรือความงาม (Aesthetic Significance) ได้แก่ ความสวยงามของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัดบัวโรย 3) อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสังคม (Social Significance) ได้แก่ งานประจำปีวัดบัวโรย (กิจกรรมสักการะหลวงพ่อเพชร และงานฉลองพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย)

4) วัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Significance) ได้แก่ วิธีชีวิตริมคลองบางเสาะงที่ติดกับวัดบัวโรย การศึกษานี้เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นการสื่อสารภายในชุมชน เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการเผยแพร่ข้อมูลอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยไปยังกลุ่มเยาวชน เพื่อส่งเสริมให้วัดบัวโรยเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อไป 2) จากการศึกษาได้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาเยาวชนให้ตระหนักถึงอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยซึ่งเป็นศาสนสถานที่สำคัญของชุมชนด้วยวิธีการสื่อสารอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยผ่านสื่อทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ สื่อวิดีโอ สื่อแผ่นป้าย และผู้นำชมทำให้เยาวชนทราบข้อมูลของวัดบัวโรยมากยิ่งขึ้น และทำให้เยาวชนเกิดความภาคภูมิใจในชุมชนมากยิ่งขึ้น สามารถนำความรู้เกี่ยวกับวัดบัวโรยไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้วัดบัวโรยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมได้ โดยการสื่อสารด้วยการนำชมจะเป็นแนวทางการสื่อสารที่เหมาะสมที่สุดสำหรับกลุ่มเยาวชน เพราะจากผลการวิจัยพบว่าเป็นกิจกรรมด้านที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือสื่อแผ่นป้ายและสื่อวิดีโอ

อภิปรายผลการวิจัย

1. วิธีการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรย อำเภอบางเสาะง จังหวัดสมุทรปราการไปยังเยาวชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการสื่อสารอัตลักษณ์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) อัตลักษณ์ของวัดบัวโรยด้านประวัติศาสตร์ (Historical Significance) ได้แก่ หลวงพ่อเพชร 2) อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์หรือความงาม (Aesthetic Significance) ได้แก่ ความสวยงามของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัดบัวโรย 3) อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสังคม (Social Significance) ได้แก่ งานประจำปีวัดบัวโรย (กิจกรรมสักการะหลวงพ่อเพชร และงานฉลองพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย) และ 4) วัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Significance) ได้แก่ วิธีชีวิตริมคลองบางเสาะงที่ติดกับวัดบัวโรย โดยผ่านสื่อ 3 รูปแบบ ได้แก่ สื่อวิดีโอ สื่อแผ่นป้าย และผู้นำชมสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงชมพู ไชยอาลา แสงรุ่ง เรื่องโรจน์ (2559) ที่ทำการศึกษารื่องอัตลักษณ์และการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านสระบัว พบว่าการสื่อสารภายในชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ชุมชนควรมีบทบาทในการเป็นกลไกในการจัดการทรัพยากร และบทบาทในการประกอบสร้างอัตลักษณ์ให้ชุมชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการเข้ามาบริหารจัดการท่องเที่ยวและความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของชุมชน โดยมีการสื่อสารอัตลักษณ์ของชุมชนผ่านการจัดป้ายนิทรรศการ สื่อวิทยุชุมชน และการสื่อสารระหว่างบุคคล และแสดงให้เห็นว่าเยาวชนสามารถเป็นผู้สื่อสารได้

2. แนวทางการสื่อสารอัตลักษณ์วัดบัวโรย อำเภอบางเสาะง จังหวัดสมุทรปราการไปยังเยาวชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สามารถดำเนินการด้วยวิธีการสื่อสารอัตลักษณ์ของวัดบัวโรยผ่านสื่อทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ สื่อวิดีโอ สื่อแผ่นป้าย และผู้นำชม โดยการสื่อสารด้วยการนำชมจะเป็นแนวทางการสื่อสารที่เหมาะสมที่สุดสำหรับกลุ่มเยาวชนเนื่องจากเป็นการสื่อสารสองช่องทาง ซึ่งนักเรียนสามารถพูดคุยโต้ตอบกับผู้นำชมได้ สร้างความสนใจด้วยรูปแบบการนำชมได้ การสื่อสารทั้ง 3 รูปแบบสามารถทำให้เยาวชนทราบข้อมูลของวัดบัวโรยมากยิ่งขึ้น เยาวชนเกิดความภาคภูมิใจในชุมชนมากยิ่งขึ้น สามารถนำความรู้เกี่ยวกับวัดบัวโรยไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้วัดบัวโรยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณก นิลดำ อภิสรา กฤตวณิชย์ สาวิตรี พรหมสิทธิ์ และ กฤษณะ แสงจันทร์ (2562) ที่พบว่าแนวทางการพัฒนาเยาวชนให้เป็นนักการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย คือ การพัฒนาเยาวชนให้ตระหนักถึงเอกลักษณ์ชาติพันธุ์ที่ควรอนุรักษ์ไว้ พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร พัฒนาทักษะการผลิตเนื้อหาสาระและการเผยแพร่พัฒนาทักษะนักสื่อสารชุมชน และพัฒนาทักษะอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษหรือจีน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

กานดา เต๊ะชั้นหมาก (2564) ที่ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนมอญ ตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าการพัฒนาเยาวชนนักเล่าเรื่องชุมชนเป็นหนึ่งในขั้นตอนที่สำคัญของรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนมอญตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้อธิบายไว้ในข้างต้นสามารถให้ประโยชน์ทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติที่นักวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว สามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุง พัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการจัดกิจกรรมให้มีปราชญ์ชุมชนมีพื้นที่ถ่ายทอดความรู้อัตลักษณ์ชุมชน และพัฒนาสื่อจากข้อมูลที่นำเสนอ เผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้และการสร้างความภาคภูมิใจให้กับชุมชนโดยรอบ กระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยว
2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ภายในพื้นที่ชุมชนอื่น ทั้งนี้เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยในบริบทของวัดบัวโรยเท่านั้น ดังนั้นผลการศึกษาอาจแตกต่างไปหากบริบทด้านสถานที่ หรือกลุ่มประชากรแตกต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เจ้าอาวาสวัดบัวโรย คณะครูและนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย นักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวรหัสคณะศิลปผู้มีส่วนร่วมทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กฤษณัท แสนทวี, โขติวรรธน์ วัชรเกียรติศักดิ์, ณัฐดนัย กุลดำรง, ณัฐวัฒน์ ตรังจิระเสถียร, และ ปาณัสม์ วัชรประภาพงศ์. (2559). การสื่อสารอัตลักษณ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของชุมชนเชิงของ. วารสารพื้นถิ่นโขง ซี มูล. 2(2), 71 – 108.

กฤษฎา สุริยวงศ์, สุวันชัย หวนนากลาง, และ ฐิตินัน บุญภาพ คอมมอน. (2564). การสื่อสารเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนมีส่วนร่วมของจังหวัดเพชรบุรี. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ (มสป.) 23(1), 43-57.

กรกนก นิลดำ อภิสรา กฤตวาณิชย์ สาวิตรี พรหมสิทธิ์ และกฤษณะ แสงจันทร์. (2562). แนวทางการพัฒนาเยาวชนให้เป็นนักสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ในอำเภอมัญ จังหวัดเชียงราย. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 14(1). 221-237.

กานดา เต๊ะชั้นหมาก. (2564). การพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดการของชุมชนมอญ ตำบลไทรน้อย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารรัชต์ภาคย์. 15 (43), 166-182.

- กาญจนา แก้วเทพ. (2551). *การจัดการความรู้เบื้องต้นเรื่องสื่อสารชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- นริศรา เกตุวัลล์. (2563). *การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. กรุงเทพมหานคร: เพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.
- เบญจวรรณ สุพรรณอ่างทอง. (2555). *การใช้อัตลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พัฒนา สุขประเสริฐ. (2542). *เอกสารคำสอน เรื่อง เยาวชนชนบทกับการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พันธุ์วี ณ ลำพูน, วรียา ภัทรภิญโญพงศ์, อัญชลี สมใจ, สรिता ศรีสุวรรณ, และ บงกช เดชมิตร. (2565). *การศึกษาอัตลักษณ์และการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษา : วัดบัวโรย. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 9 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- พวงชมพู ไชยอาลา แสงรุ่ง เรื่องโรจน์. (2559). *อัตลักษณ์และการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านสระบัว*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 10(3), 121 – 135.
- ศศโสฬส จิตรวานิชกุล. (2560). *กระบวนการสื่อสารเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในชุมชน*. *วารสารศาสตร์*. 10(2), 6-9.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2560). *การจัดการทางการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: ระเบียบทอง.
- สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (มปป.) <https://cep.cdd.go.th/otop-data/>. ค้นคืนเมื่อ 5 พฤษภาคม 2566.
- อภิญา เพ็ญฟูสกุล (2546). *อัตลักษณ์*. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สัมภาษณ์

- จำเรียง ต้นตระกูล, สัมภาษณ์, 24 สิงหาคม 2563
- เชิด คอนนา, สัมภาษณ์, 25 สิงหาคม 2563
- นงนุช พันธุ์ประเสริฐ, สัมภาษณ์, 21 สิงหาคม 2563
- นิตยา รัตนา, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2563
- ภราดร สารราช, สัมภาษณ์, 24 สิงหาคม 2563
- วินัย พงษ์วัฒน์, สัมภาษณ์, 21 สิงหาคม 2563
- สรารุธ มิ่งทองคำ, สัมภาษณ์, 25 สิงหาคม 2563